

ÇALIŞMA HAYATI

Ahmet Ağar
Sosyal Güvenlik Müşaviri

Tehlikeli ve Çok Tehlikeli İşlerde Belgesi Olmayanları Çalıştıran İşverenler Ağır Cezaya Maruz Kalacaktır

*Çalışanlar
işverenleri
tarafından iş
güvenliği ile ilgili
kendisine verilen
kişisel koruyucu
malzemeleri
çalışırken doğru
kullanmak ve
korumakla
yükümlüdürler.*

I- GİRİŞ:

Bilindiği gibi, iş kazalarının önlenmesi için 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na göre işverenlerin, işyerinde çalıştıracakları işçilerin yapacakları işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlülüğü bulunmaktadır. İşverenlerin bu kapsamdaki en önemli ve çok riskli olduğu sorumluluğu ise, Kanunun 17/3. maddesinde belirtilen **“Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgelemeyenler çalıştırılmaz.”** hükmüne uymaması ve yapacağı işe

uygun belgesi olmayan birisini o işte çalıştırmasıdır.

Bu makalenin konusu, tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işe uygun mesleki eğitim belgesi olmayan işçileri çalıştıran işyerlerinde meydana gelen ölümlü iş kazası sonucunda, **Yargıtay 12. Ceza Dairesinin en son vermiş olduğu, “Ölen işçiyi, çok tehlikeli iş sınıfında yer alan ELEKTRİK işi ile ilgili diploma ve mesleki eğitim belgesi bulunmamasına rağmen elektrik teknisyeni olarak çalıştıran işveren hakkında Bilinçli Taksirle Öldürme Suçu İşlediğine”** dair kararın detaylı açıklanması olacaktır.

Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği'ne göre, yapı işlerinde özellikle yüksekte yapılan çalışmalarda işverenlerin azami ölçüde gerekli olan tedbirleri alması ve alınan bu tedbirlere işçilerin uyup uymadıklarını kontrol etmesi gerekir.

II- İş Kazasında Ölen İşçinin İşe Uygun Belgesi Olmadığı İçin İşveren Hakkında

Bilinçli Taksirli Öldürme Suçu İşlediği Kararı Verilmiştir:

Belgesi olmadığı halde elektrik teknisyeni olarak işyerinde çalışırken meydana gelen iş kazası sonu ölen bir işçi ile ilgili olarak Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 17.11.2021 tarihinde vermiş olduğu kararında;

“Ölen işçi elektrik teknikeri olarak on aydır çalışmakta olduğu ancak **ölenin elektrik meslek dalı ile ilgili eğitim-öğretim aldığına dair diploma veya mesleki eğitim belgesi bulunmadığı** anlaşılmaktadır. Olay yerinde yapılan incelemeye göre elektrik tesisatının bağlı olduğu panoda kaçak akım rölesinin bulunmadığı ayrıca ölenin olay anında ellerinde yalıtım eldiveninin bulunmadığı anlaşılmıştır.

Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim

aldığını belgelemeyenlerin çalıştırılmayacağına dair 6331 Sayılı Kanun madde 13/3 hükmü ve diğer hükümleri dikkate alındığında **ölenin çok tehlikeli iş sınıfında yer alan elektrik işi ile ilgili diploması mesleki eğitim belgesi bulunmamasına rağmen elektrik teknisyeni olarak çalıştıran sanık (işveren) hakkında bilinçli taksir hükümlerinin uygulanmaması bozmayı gerektirmiştir.**” denmektedir.

Söz konusu Yargıtay 12. Ceza Dairesinin kararında ayrıca, iş kazası ile ilgili olarak SGK müfettişi tarafından düzenlenen inceleme raporuna göre, pano elektriğin güvenli şekilde kesilmemesi, çalışanların elektrik akımına maruz kalmaması için gerekli tedbirlerin alınmasını, çalışma öncesinde çalışılan bölümde elektrik olup olmadığının kontrol edilmesini elektrik yokluğunun teyit edilmesini müteakip çalışmasını sağlayıcı denetim ve gözetim mekanizmasının işverence kurulmaması, işçilerin yanlış çalışmalarını önleyici denetim gözetim sorumluluğunun işverence yerine getirilmemesi sonucunda, kazalının elektrik akımına kapılması sonucunda meydana geldiği, bu itibarla iş sağlığı ve güvenliği mevzuatında kendisine

verilen görevleri yerine getirme konusunda yeterli dikkat ve özeni göstermediği, kazanın meydana gelmesinde % 75 oranında kusurlu bulunduğu belirtilmektedir.

III- İşverenlerin İş Sağlığı Ve Güvenliği İle ilgili Önemli Sorumlulukları:

1. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 17/3 maddesine göre, mesleki eğitim alma zorunluluğu

bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenler çalıştırılmaz. Yapacağı işe uygun belgesi bulunmayanların çalıştırılmaları kesinlikle yasal bir suç olup, iş kazasının meydana gelmesi durumunda en büyük sorumlu işveren olacaktır.

2. İşverenler, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlar. Bu eğitim özellikle, işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi halinde veya yeni teknoloji uygulanması halinde verilir. Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenir, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla tekrarlanması gerekir.

3. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği'ne göre, yapı işlerinde özellikle yüksekte yapılan çalışmalarda işverenlerin azami ölçüde gerekli olan tedbirleri alması ve alınan bu tedbirlere işçilerin uyup uymadıklarını kontrol etmesi gerekir.

Yönetmeliğin 14. maddesinde,
“Elektrikle ilgili bütün ekipman ve bağlantıların kurulması, sökülmesi tamirat ve tadilat işleri sadece mevzuatın ön gördüğü yetkili elektrikçi tarafından yapılır .” hükmü yer almaktadır

IV- Çalışanların Uymak Zorunda Oldukları Yükümlülükler:

- 1 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na göre çalışanlar, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda, kendilerinin ve hareketlerinde veya yaptıkları işten etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye düşürmemekle,
2. İşverenleri tarafından iş güvenliği ile ilgili kendisine verilen kişisel koruyucu malzemeleri çalışırken doğru kullanmak ve korumakla,
3. İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını kurallara uygun şekilde kullanmak, bunların güvenlik donanımlarını doğru olarak kullanmak, keyfi olarak çıkarmamak ve değiştirmemekle, yükümlüdürler.

Bu itibarla, çalışanların yukarıda

belirtilen yükümlülükleri yerine getirmedikleri yazılı olarak hatırlatıldığı halde yerine getirmemesi, 4857 sayılı İş Kanunu'nu 25. maddesine göre işverenin haklı nedenle derhal iş sözleşmesini feshetme hakkı vardır.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 01.06.2011 tarih ve E.2010/3363, K. 2011/16270 karar sayılı kararında, **işçi, gerekli olan güvenlik tedbirlerine uygulamayarak işyerindeki güvenliği tehlikeye sokarsa bu durum işverene geçerli nedenle derhal fesih hakkı doğar”** denmektedir.

V- Sonuç Olarak:

İş kazalarının önlenmesi amacıyla getirilmiş olan bu uygulamaya, tüm işverenlerin yukarıda ifade edilen mevzuat çerçevesinde tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyen kişileri kesinlikle çalıştırmamaları gerektiğini belirtir, işçilerin de çalışırken mutlaka iş güvenliği ile ilgili olarak işverenleri tarafından verilmiş **olan koruyucu malzemelerini mutlaka kullanmaları** gerektiğini ve bunun hayati önem taşıdığını belirtir, böylece, Ülkemizde büyük oranda can kaybına neden olan iş kazalarının olmamasını temenni ederim.

İşçi, gerekli olan güvenlik tedbirlerine uygulamayarak işyerindeki güvenliği tehlikeye sokarsa bu durum işverene geçerli nedenle derhal fesih hakkı doğar.

